

Veenontginning

Kenmerken

Veenontginningen zijn grootschalige, planmatige gebieden waar vaak eerder al veen werd gewonnen. Vaak bevatten de gronden nog veenresten. Deze ontginningen, die in dezelfde periode als heideontginningen plaatsvonden, zijn meer planmatig van aard omdat ze door ontginningsmaatschappijen werden uitgevoerd. Kenmerkend zijn de openheid, regelmatige verkaveling en lange rechte wegen.

Ondergrond

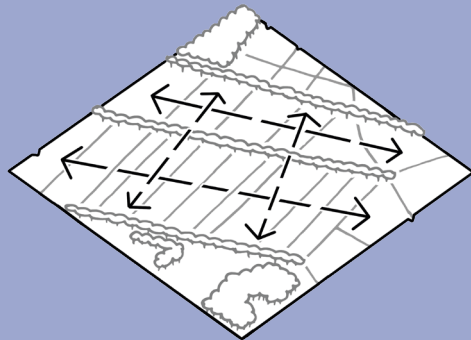
Reliëf	vlak
Bodem	zand, veenresten
Water	hoge grondwaterstanden, rechte brede sloten

Cultuurlandschap

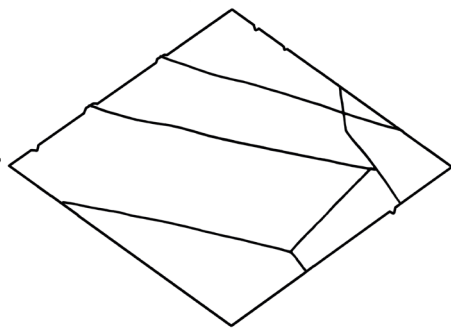
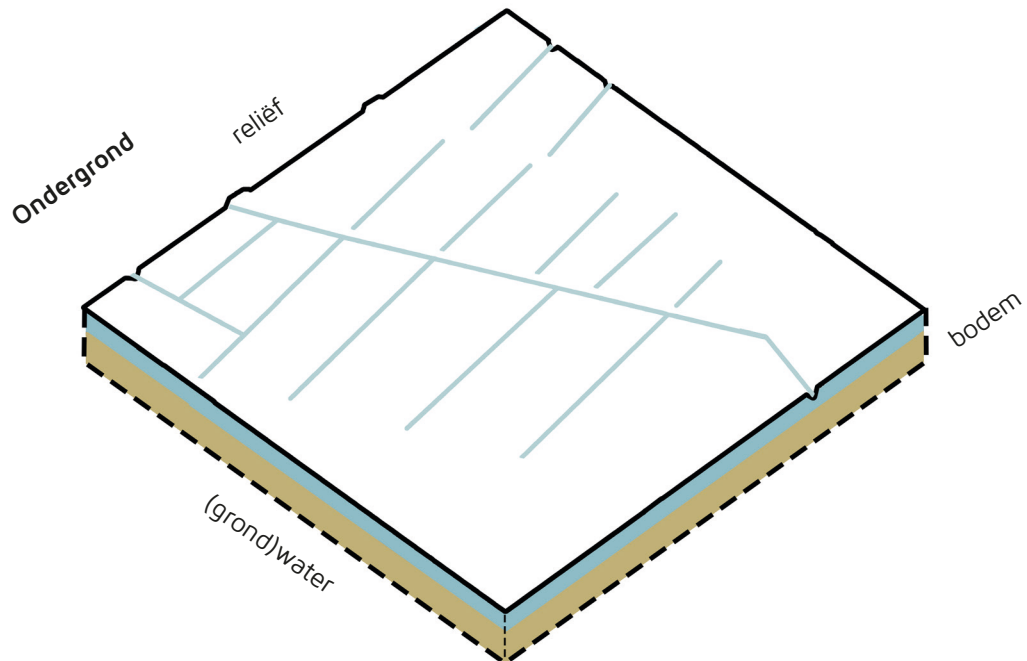
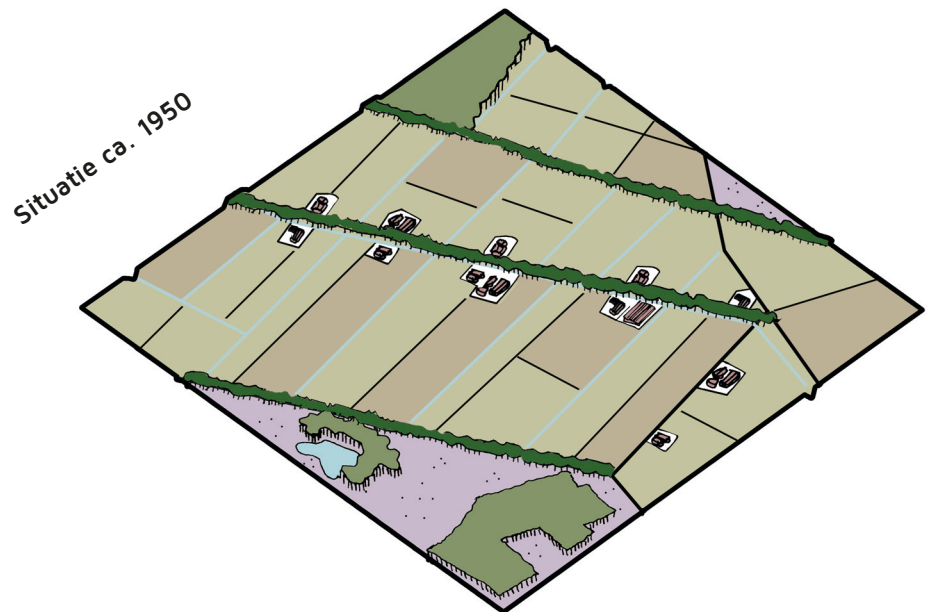
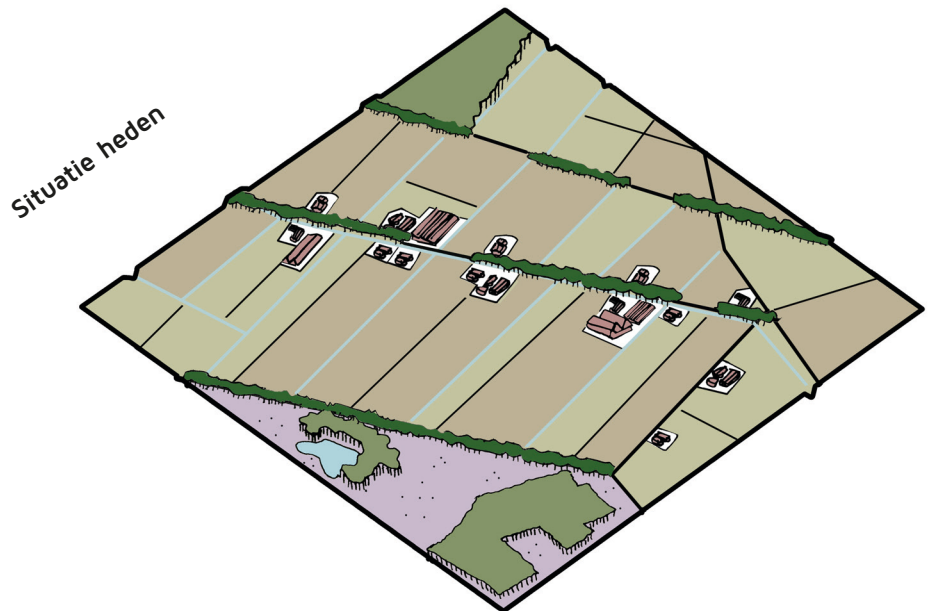
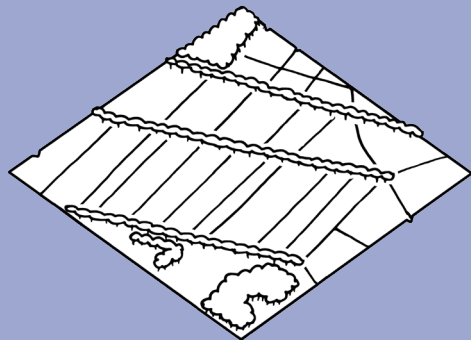
Wegen patroon	recht
Verkavelings patroon	regelmatig, blokken, stroken
Bebouwing	losse bebouwing, soms linten
Beplanting	bomenrijen en erfbeplanting

Gebiedslogica

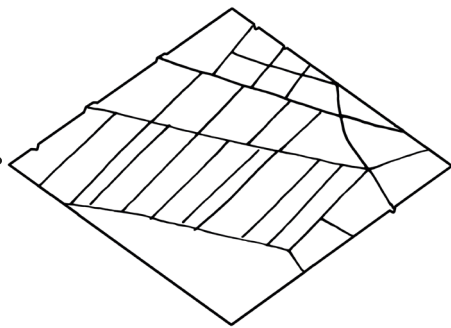
Grootschalige beleving

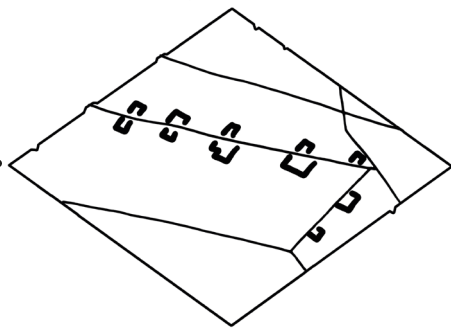
Rechtlijnigheid en rationaliteit

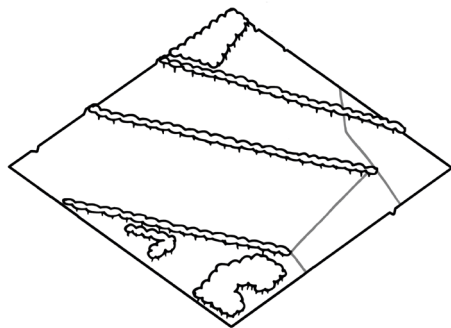
Wegenpatroon
Rechte wegen

Verkavelingspatroon
Regelmatige verkaveling in blokken en stroken

Bebouwing
Losse linten, soms linten

Beplanting
Bomenrijen en erfbeplanting

Veenontginning

Verschijningsvorm

Dit landschapstype wordt gekarakteriseerd door open graslanden, akkers, brede rechte sloten en weinig wegen. De verkaveling is rationeel en er staan verspreid moderne landbouwbedrijven en woningen langs enkele wegen. Door de openheid zijn bebouwingsclusters duidelijk zichtbaar in het landschap.

Kenmerkend beeld van een veenontginning

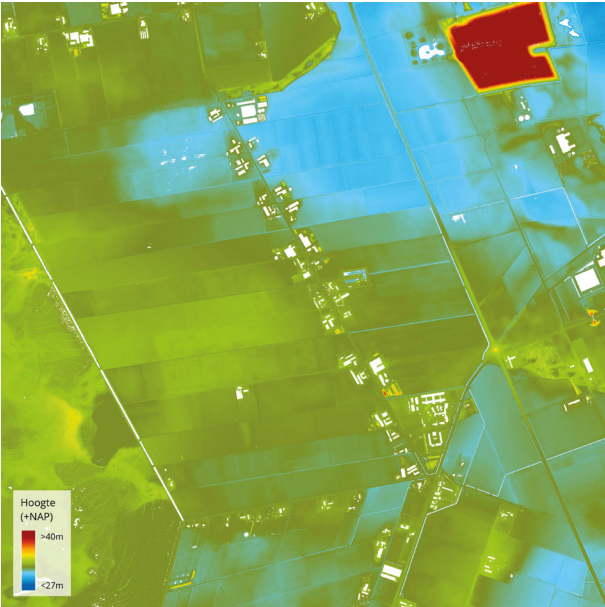
Rechtlijnig, open landschap

Recente verandering

Het gebiedstype heeft grotendeels zijn agrarische karakter behouden. Door intensieve ontwatering zijn veel graslanden omgezet in akkerland en is de bodemstructuur aangetast. Ook leidt de sterke ontwatering tot verstoring van de waterhuishouding in natuurgebieden. Plaatselijk wordt landbouwgrond omgevormd tot natte natuurzones.

Hoogtekaart (rood: hoog / blauw: laag)

Ondergrond

De ondergrond bestond in verleden voornamelijk uit veen- en moerasgronden, gevormd door organisch materiaal dat zich over eeuwen heeft opgebouwd in natte omstandigheden. Na afgraving van het veen is dekzand met veenresten overgebleven. Deze veenontginningen hebben een hoge waterstand, waardoor kunstmatige afwatering nodig is. Plaatselijk zijn voormalige vennen als natte gebieden nog te herkennen.

Cultuurlandschap

Het landschap is intensief veranderd, eerst door turfwinning in de 19de eeuw en door agrarisch gebruik in de 20ste eeuw. Het gebiedstype wordt gekarakteriseerd door een verkavelingsstructuur met lange, smalle percelen en rechte waterlopen, met lanen en bebouwing op hogere 'dijken', ruggen in het landschap. Deze verkaveling komt voort uit de ontginning van het veen, leidde tot het unieke rationele karakter van het landschap.

Historische kaart